

AKCIONÁŘSKÉ DOHODY (též vedlejší dohody, dohody mezi společníky)

Vymezení pojmu:

- Smlouva mezi společníky, která upravuje určité otázky vztahující se k činnosti společnosti, postavení společníků, dispozicím s podíly apod.
- samostatná dohoda, v níž společníci upravují vzájemná práva a povinnosti, které nechtějí nebo nemohou upravit přímo ve společenské smlouvě.
- může obsahovat statusová pravidla, ale rovněž další pravidla upravující určité otázky podrobněji v prostoru, který pro smluvní autonomii otevírá zákon.

Právní úprava

ZOK výslovně neupravuje, společníci mohou jako výraz autonomie vůle (§ 1725 OZ) uzavřít vedlejší dohodu jako inominátní smlouvu podle § 1746 odst. 2 OZ.

Existenci některých dohod zákon předpokládá nepřímo: jednání ve shodě (§ 75 odst. 3 ZOK), nakládání s hlasovacími právy (§ 77 ZOK), dohoda o účasti na zvýšení základního kapitálu (§ 491 ZOK)

Omezující pravidla:

- vyplývající z pravidel pro obchodní korporace v ZOK: § 244
příklad: v ObchZ zakázány dohody o tom, že mají být při hlasování dodrženy pokyny některého z orgánů společnosti nebo že společník bude hlasovat pro návrhy předkládané orgány společnosti nebo bude hlasovat určitým způsobem za protiplnění spočívající ve výhodách poskytnutých společností - zakázáno i dnes: není možné, aby volené orgány byly řízeny "samy sebou" = základní princip pro konstrukci společnosti, porušení § 1 odst. 2 OZ (statusová otázka), protiplnění by porušovalo zákaz v § 244 odst. 2 ZOK - neodůvodněné zvýhodnění, k dohodě by se nepřihlíželo
- vyplývající z obecných principů: § 1 odst. 2 OZ

Výhody a nevýhody

	společenská smlouva (stanovy)	vedlejší dohody
vázané subjekty	všichni společníci i společnost jako taková, členové volených orgánů	<p>zavazují pouze ty subjekty, které s dohodou vyjádřily souhlas</p> <p>účastníkem dohody mohou být společníci všichni nebo někteří</p> <p>účastníky dohody mohou být i třetí osoby mimo společnost (věřitelé, potencionální investoři)</p> <p>účastníkem dohody může být i sama společnost, pokud jsou účastníky všichni společníci - např. při závazku poskytnout společnosti půjčku</p> <p>s převodem podílu závazky z vedlejší smlouvy nepřecházejí, protože nejsou součástí podílu, aby přešly, bylo by nutno vedlejší smlouvu postoupit</p>
obsah	<ul style="list-style-type: none"> - podstatné náležitosti, které vyplývají z OZ a ZOK - pravidelné náležitosti, k nimž otevírá cestu zákonná úprava - ostatní náležitosti reagující na potřebu společnosti 	<ul style="list-style-type: none"> - zpravidla práva a povinnosti, které nejsou pro existenci příslušné společnosti předvídané zákonem nebo nevyhnutelné - práva a povinnosti vyplývající z vůle společníků - např. potřeba upravit vztahy mezi určitou skupinou společníků
forma	předepsaná zákonem, pro kapitálové společnosti forma veřejné listiny	musí jít o výslovné ujednání, nestačí pouhá fakticita společného postupu, ale forma pro ujednání není stanovena
veřejná přístupnost	ano, aktuální znění je nutno uložit do sbírky listin	nejsou veřejně přístupné

	společenská smlouva (stanovy)	vedlejší dohody
změny	formalizovaný postup, u kapitálových společností dohoda všech společníků nebo rozhodnutí valné hromady s kvalifikovanou většinou, notářský zápis	podle úpravy závazků v OZ
účinky, následky porušení	korporátní	- obligační - z porušení ale nelze vyvozovat korporátní účinky, např. vyloučení společníka, jsou ale možná obligační ujednání, např. smluvní pokuty, a obligační sankce: odstoupení od smlouvy, náhrada škody
ochrana dotčených společníků	proti změně společenské smlouvy zejména návrhem na určení neplatnosti usnesení valné hromady	žaloba na určení neplatnosti právního jednání
zánik závazku ze smlouvy	korporátní způsoby zániku společnického postavení, např. § 133, § 202 - 206 ZOK, převody podílu	závazková pravidla - zejména dohodou stran smlouvy, popř. jednostranně odstoupením od smlouvy

Kolize obou druhů dohod

- např. si společníci ve vedlejší dohodě ujednají omezení dispozice s podílem nebo rozšíření informačních oprávnění nad rámec zákona, ale ve společenské smlouvě nic takového nebude - otázka, co má přednost
- pokud účastníky dohody všichni společníci, lze ujednání vedlejší smlouvy považovat za jednorázový průlom společenské smlouvy (stanov)
- pokud nebudou účastníky všichni společníci, o průlomu nelze hovořit, přednost by potom měla úprava ve společenské smlouvě (stanovách)

Konkrétní obsah vedlejších dohod

1. Podrobnější vymezení práv a povinností společníků

- a) ujednání speciálních práv a povinností, které nejsou součástí určitého druhu podílů
- b) pravidla pro participaci na výnosech: podíly na zisku, vypořádací podíly, podíly na likvidačním zůstatku - možnost ujednat vzdání se práv s účinky do budoucna a pro daného společníka
- c) dohody o financování společnosti společníky: podmínky dodatečných příplatků, o účasti na zvýšení základního kapitálu (§ 491 ZOK), o půjčce poskytnuté společnosti - zpravidla vázáno na hospodářské těžkosti společnosti
- d) pravidla pro hlasování - např. hlasovací konsorcium - členové se před samotným hlasováním na valné hromadě sejdou a rozhodnou se, jak budou hlasovat, závazek dodržet při hlasování pokyn třetí osoby
závazek neodvolat člena kontrolního orgánu, který byl do orgánu vyslán věřitelem

kupování hlasů = za určitý způsob hlasování má společník dostat odměnu - nesmí nepoctivě dávat přednost svému prospěchu na úkor ostatních společníků a společnosti (porušení povinnosti loajality), nesmí vést k obcházení zákazu samostatného převodu hlasovacích práv, možný rozpor s § 244 odst. 2 - k právnímu jednání se nepřihlíží

nelze modifikovat práva akcionářů způsobem, který by byl obcházením kogentních ustanovení zákona

2. Pravidla pro správu a řízení společnosti

- a) pravidla pro obsazování volených orgánů:
vysílací práva, nominační práva: společníci mohou např. dohodnout, že volené orgány budou v určitém poměru složeny z osob navržených určitými skupinami společníků
- b) pravidla pro řešení vnitřního konfliktu společníků (deadlock)

Problém těchto ujednání: vymezení působnosti jednotlivých orgánů obchodních korporací, rozhodování orgánů (svolávání, schopnost usnášet se, hlasovací většiny) jsou statusové otázky (NS Cpjn 204/2015)

3. Pravidla pro nakládání s podíly

předkupní právo, drag-along, tag-along, fixace ceny,

4. Ochrana minorit

např. rozšíření práva na informace, právo vyslat vlastního zástupce do voleného orgánu

5. Pravidla řešení sporů

mediace, rozhodčí řízení